

Reactienota op zienswijzen Klimaat- en Duurzaamheidsambities Steenwijkerland.

Inleiding

In dit document zijn alle reacties verzameld die zijn binnengekomen voor het Klimaat- en Duurzaamheidsplan Steenwijkerland. Dit plan is ter zienswijze aangeboden tussen 30 november 2023 en 12 januari 2024. Als eerste worden twee algemene reacties gegeven vanuit de gemeente op veel voorkomende reacties. Daarna zijn de op- en aanmerking thematisch gebundeld en beantwoord.

Indieners van een reactie:

1. Plaatselijk belang Ossenzijl
2. Natuurmonumenten
3. de KNNV afdeling De Noordwesthoek
4. NMPS
5. ondernemingsvereniging VOC
6. Bestuur Dorpsbelang Eesveen – De Bult
7. Dorpsbelangen Belt-Schutsloot
8. Stichting Duurzaam Steenwijkerland
9. Business Club Steenwijkerland

Reactie gemeente op reacties die betrekking hebben op uitvoeringsmaatregelen:

Er zijn van meerdere indieners op- en aanmerking binnengekomen over het ontbreken van uitvoerende punten in dit Klimaat- en Duurzaamheidsplan. In deze reactie reageert de gemeente uitgebreider op alle op- en aanmerkingen in zijn algemeen.

Ten eerste wil de gemeente benadrukken dat dit Klimaat- en Duurzaamheidsplan zich richt op de ambities die de gemeente heeft op het gebied van het klimaat en duurzaamheid. Het document kan gelezen worden als een kapstokdocument, een document dat op vijf de thema's in grote lijnen de ambities tonen. De vijf thema's zijn:

1. Duurzame energie
2. Mobiliteit
3. Circulariteit
4. Klimaatadaptatie
5. Biodiversiteit

Voor deze thema's is naast de gemeentelijke ambities ook het landelijk, regionaal en gemeentelijk beleid opgenomen. Vanuit dit document worden voor de komende jaren uitvoerende plannen opgesteld.

Gedeelde urgentie

De gemeente ziet door de hoeveelheid binnengekomen reacties hierop dat de thema's uit dit plan erg leven in onze Steenwijkerlandse samenleving. De gemeente deelt deze urgentie en is blij met de

binnengekomen reacties. We willen onze dank uitspreken voor de voor de moeite die gedaan is. Voor het opstellen van de uitvoeringsplannen in de toekomst, gaan we de partijen uitnodigen, die hebben aangegeven hierover mee te willen denken. We gaan over de reacties die nu zijn gegeven in gesprek en bekijken waar we dit kunnen verwerken in toekomstige uitvoeringsplannen. Alle reacties met betrekking op uitvoerende maatregelen worden daarom verder in dit document niet individueel behandeld, er vanuit gaande dat deze algemene reactie voldoet.

Nieuwe naam voor het plan

Daarnaast heeft de gemeente opgemerkt dat de naam “Klimaat- en Duurzaamheidsplan Steenwijkerland” enige verwarring heeft opgeroepen met wat de inhoud van dit document zou moeten zijn. Mede op aanraden van Stichting Duurzaam Steenwijkerland heeft de gemeente besloten om de naam van dit document te wijzigen in **Klimaat- en Duurzaamheidsambities Steenwijkerland**. De gemeente gaat ervanuit dat op deze manier de naam van het document meer past bij de inhoud.

Reactie gemeente op reacties die betrekking hebben op Klimaat- en Duurzaamheidsambities op het landelijk gebied.

Er zijn van meerdere partijen reacties ingediend over het ontbreken van ambities en doelstellingen voor het landelijk gebied, stikstof en onze natuurgebieden. De gemeente reageert op deze binnengekomen reacties in één uitgebreide reactie. Hierdoor worden er verder in deze reactienota niet individueel gereageerd op de binnengekomen reacties hierover.

In het document staat vermeld dat er voor de integrale opgave ‘toekomstbestendig landelijk gebied’ geen ambities zijn opgenomen in dit document. De gemeente vindt de opgave in het landelijk gebied natuurlijk wel heel belangrijk. De wettelijke en afgesproken doelen voor stikstof, veenweide, natuur en waterkwaliteit hebben impact in Steenwijkerland. Het is onze ambitie om deze doelen te realiseren, in samenhang met perspectief voor de agrarische sector, en een leefbaar en vitaal platteland. Binnen ons programma Vitaal Platteland werken we aan sterke samenwerking met gebiedspartners, inwoners en ondernemers. En nodigen we uit tot innovatieve projecten.

De ambities in het document Klimaat-en duurzaamheidsambities, en de ambities voor het landelijk gebied, zijn bouwstenen voor onze nieuwe Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie wordt in 2024-2025 geactualiseerd. Dit betekent dat de klimaat- en duurzaamheidsambities, zowel in het stedelijk als landelijk gebied, integraal worden afgewogen en ruimtelijk worden vertaald. In het traject van de nieuwe Omgevingsvisie is participatie voorzien. De uitgangspunten voor de participatie en de uitgangspunten voor de nieuwe Omgevingsvisie zullen door de raad worden vastgesteld. De participatie zal naar verwachting starten in het derde kwartaal van 2024.

Algemene reacties op het document:

Plaatselijk belang Ossenzijl geeft aan het een prachtig plan met veel ambitie te vinden, ze vragen zich alleen af of dit plan wel realistisch is.

Reactie gemeente:

Dank voor het mooie compliment. Er is een ambitieus, maar ook haalbaar Klimaat- en Duurzaamheidsplan opgesteld volgens de gemeente Steenwijkerland.

Er wordt geconstateerd door Plaatselijk belang Ossenzijl dat inwoners overlast ervaren van toerisme in auto's, trekkers en vrachtverkeer. Dit levert ook gevaarlijke situaties op voor onder andere spelende kinderen.

Reactie gemeente:

De gemeente zet zoveel mogelijk in op duurzame mobiliteit. De opmerkingen over de verkeersveiligheid worden ter kennisgeving doorgezet naar de desbetreffende afdeling die hierover gaat.

Natuurmonumenten schrijft dat de gemeente een voorbeeldrol moet innemen, maar dat lees je niet terug in dit stuk.

Reactie gemeente:

De voorbeeldrol die de gemeente in neemt staat beschreven op pagina 34 in dit document. En in de uitvoeringsplannen, maar ook in het dagelijkse werk wil de gemeente laten zien dat zij hier zelf ook een aandeel in hebben.

Natuurmonumenten vraagt: Is het plan een voorstel of gaat de Gemeente Steenwijkerland hier ook beleid op voeren door de aangegeven doelen?

Reactie gemeente:

Het Klimaat- en Duurzaamheidsplan stelt kaders voor de visie en ambities van de gemeente op het gebied van klimaat en duurzaamheid. Dit stuk wordt als kapstok voor de diverse disciplines gebruikt en vanuit dit document worden verschillende uitvoeringsplannen en beleid geschreven.

Ook vraagt Natuurmonumenten wat de impact is van de nieuwe politieke koers op dit stuk?

Reactie gemeente:

Een nieuwe politieke werkelijkheid kan en zal impact hebben op de beschrijving én invulling van onze klimaat- en duurzaamheidsambities. Daarom zal het plan regelmatig worden geëvalueerd en waar noodzakelijk en relevant worden bijgesteld.

De KNNV afdeling De Noordwesthoek onderschrijft de grote lijnen van dit plan.

Bestuur Dorpsbelang Eesveen – De Bult geeft aan het document doorgenomen te hebben en komt tot de conclusie dat de gemeente Steenwijkerland voor de doelstellingen met realisatietermijn na 2025 weinig tot geen concrete punten/maatregelen heeft. Ook ziet Bestuur Dorpsbelang Eesveen – De Bult niet hoe deze doelstellingen gerealiseerd gaan worden en welke kosten, maatregelen en acties bij wie komen te liggen. Verder geeft Bestuur Dorpsbelang Eesveen – De Bult aan dat ze verder op dit moment geen oordeel kunnen vellen over dit plan omdat er wordt doorverwezen naar andere documenten.

Dorpsbelang Belt-Schutsloot/persoonlijke titel indiener zegt over het algemeen: het schrijven van dit plan is een goed initiatief. Daarmee ben je als gemeente, op papier, voorbereid op ontwikkelingen die een bijdrage leveren aan een circulaire economie met minder energiegebruik, hernieuwbare energiedragers, slimmer gebruik van het land, lager grondstoffengebruik en een adaptatie aan een veranderd klimaat. Daarnaast lees ik dat er meer oog is voor de kwaliteit van water, bodem en lucht en de biodiversiteit. Door nu in te spelen op deze ontwikkelingen en maatregelen te nemen voorkom je dat toekomstige generaties aanlopen tegen hoge schades en kosten, dit a.g.v. onvoldoende adaptatie aan veranderende omstandigheden w.o. klimaat.

Steenwijkerland heeft door haar karakter, namelijk een groot oppervlakte en een relatief laag aantal inwoners per hectare, een groot voordeel t.o.v. gemeenten waar deze combinatie niet voorkomt. Daarnaast heeft Steenwijkerland een groot oppervlak unieke natuur, veel grondgebonden landbouw die bovendien niet al te intensief is en amper intensieve veehouderij (varkens, kippen). Ook wat betreft de industrie neemt Steenwijkerland een zeer bescheiden plek in. Keerzijde is het grote areaal veengronden en de noodzaak daar gerichte maatregelen (water en bodem) voor uit te werken en ook na te denken over een meer structurerende aanpak.

Al met al ligt er een klimaat- en duurzaamheidsplan, meer dan dat is het niet, dat een mooie basis is voor een strategie richting 2050. Maar het gaat niet om woorden, het gaat om daden. Dat betekent dat de uitvoering ter hand moet worden genomen en dat daarbij rekening moet worden gehouden met tegenslagen, politieke weerstand, vertragingen, technische beperkingen, maar ook positieve ontwikkelingen, bijvoorbeeld dat de implementatie van specifieke maatregelen veel vlotter verloopt dan voorzien. Het is dus belangrijk dat er een vinger aan de pols wordt gehouden. Het plan is gericht op 2030 en 2050. Er wordt aangegeven dat een P&C elke twee jaar wordt gemaakt. Dit is een financieel instrument en ik pleit ervoor dit uit te bouwen naar een meer inhoudelijke rapportage van de voortgang. Ik doe de suggestie dit te faseren in iedere 2 jaar een P&C en een compacte inhoudelijke rapportage, maar in de jaren 2030, 2040 en 2050 een uitgebreidere analyse over het bereikte doel en nog te halen doelen.

Reactie gemeente:

Op pagina 5 van het document is beschreven dat de resultaten worden gerapporteerd in de P&C cyclus. Elke twee jaar wordt een uitgebreide toelichtende rapportage opgesteld. Naast dat de P&C cyclus een financieel instrument is, wordt hier in samenvattende vorm toelichting gegeven over de projecten.

Ook vind het bestuur dorpsbelang Belt-Schutsloot/ persoonlijke titel indiener dat de doelen zijn niet voldoende gekwantificeerd. Voor de energie gerelateerde onderwerpen is dat redelijk verwoord, maar niet voor alle thema's. Veelal generieke doelen komen van de Rijksoverheid en provincie en de vraag is wat komt er bij wat vanuit de gemeente zelf. Je mag ook alvast knelpunten noemen die de gemeente zal tegenkomen bij het uitrollen. Bijvoorbeeld de energieknelpunten van grote oudere woningen (boerderijen) of historische panden of de afhankelijkheid van Haagse subsidies voor bijvoorbeeld elektrisch vervoer. Die nu al benoemen geeft meer houvast dan vage en algemene ambities. Ik daag de gemeente uit toch veel concreter te worden met heldere doelen en paden. In het laatste hoofdstuk staan meer specifiek Steenwijkerlandse voorbeelden, maar is dit niet te marginaal t.o.v. de transitie die het Rijk beoogt en zou er geen rol zijn weggelegd voor concrete communicatie over wat er in een veranderende wereld allemaal gaat spelen en waar de gemeente rekening mee wil houden.

Belangrijk dat aandacht gegeven wordt aan betrokkenheid van het bedrijfsleven en burgers in Steenwijkerland. Daar zijn successen te melden, maar er is nog veel onbekendheid over de klimaatproblematiek. Specifiek klimaatmitigatie (emissiereductie), verduurzamen, klimaatadaptatie en inzet op biodiversiteit. Experts en veel beleidsmakers zijn goed op de hoogte, maar ik ervaar veel onbekendheid met dit thema en zeker onvoldoende

kennis van de problematiek en de denkbaar oplossingen op de as van reductie en adaptatie. De recente stemkeuze bevestigt dat er geen groot draagvlak is voor klimaat. Hoe denkt de gemeente hieraan bij te kunnen dragen.

Reactie gemeente:

Vanuit de afdeling economie ondersteunen wij het bedrijfsleven. De collega's van economie werken aan een nieuwe economische agenda voor onze gemeente. Duurzaamheid en circulariteit zijn hier aandachtspunten in. Op deze thema's, wordt er samengewerkt met het programma Duurzaam en wordt de koppeling gemaakt met ondernemers.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland zegt in het algemeen over het document het volgende: Er staat heel veel in, zonder antwoord te geven op de vragen: Wat? Wanneer? Hoe?

Er staan verwijzingen in naar andere beleidsstukken. Voor de niet met die stukken bekende lezer roept dat veel vraagtekens op. Een stuk opzoeken, uitpluizen en antwoorden vinden op die vragen duurt lang. Wie gaat deze moeite nemen? Voorstel is om in het stuk zelf minimaal pagina/paraaf te noemen en indien mogelijk het stukje tekst waar verwijzing naartoe wijst te citeren.

Reactie gemeente:

Dit document verbindt de verschillende ambities vanuit het Rijk, provincie en de gemeente. Hieraan liggen verschillende beleidsdocumenten ten grondslag. Om de leesbaarheid te waarborgen is gekozen om dit achterwege te laten en ter kennisgeving aan te nemen.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland maakt de volgende suggestie voor het verankeren van het document: Het (bijgewerkte, aangescherpte en SMART geformuleerde) plan verankeren in alle domeinen.

Reactie gemeente:

Het document is op visie- en ambitieniveau geschreven. Omdat dit een abstracter niveau is, is het niet wenselijk om dit SMART te formuleren, dit volgt in de uitvoeringsplannen

Hoofdstuk 1:

Bestuur dorpsbelang Belt-Schutsloot / persoonlijke titel indiener doet onderstaande suggestie voor punt 1.1 er staat dat er netto geen broeikasgassen meer mogen worden uitgestoten. Voeg toe: Dit betekent dat de uitstoot die nog wel plaatsvindt volledig wordt gecompenseerd, bijvoorbeeld door het vastleggen van koolstof in bossen of door het opslaan in lege gasvelden.

Reactie gemeente:

De tekst waarnaar gerefereerd wordt is overgenomen vanuit het Klimaatakkoord. Uw suggestie wordt daarom niet overgenomen in dit document.

Hoofdstuk 2

Natuurmonumenten heeft over hoofdstuk 2 de volgende vraag: Pag. 8. Adaptief landelijk gebied. Wat wordt er precies bedoeld met 'kansen en kwetsbaarheden agenderen'?

Reactie gemeente:

De gemeente streeft naar een toekomstbestendig buitengebied voor landbouw, natuur en recreatie, door de kansen en kwetsbaarheden van klimaatverandering te agenderen bij relevante netwerken en samenwerking in het landelijke gebied.

Bestuur dorpsbelang Belt-Schutsloot / persoonlijke titel indiener: Ik snap de keuze van de vijf thema's en het onderbrengen van landbouw onder Vitaal Platteland. Maar dit vraagt wel dat in dit plan de informatie uit het programma Vitaal Platteland, in samengevatte vorm weliswaar, wordt opgenomen en dat in het programma Vitaal Platteland ruimte is voor het beschrijven van de voortgang op de vijf thema's. Bijvoorbeeld de reductie van broeikasgassen door voertuigen op het land. Dit valt niet onder mobiliteit en ook niet onder Vitaal Platteland en toch zal dit een onderwerp zijn dat aandacht behoeft.

Reactie gemeente:

De gemeente is het eens met uw suggestie over het toevoegen van een korte samenvatting over het Vitaal Platteland, dit wordt toegevoegd aan het klimaat- en duurzaamheidsplan. Bedankt voor uw aanvulling.

Hoofdstuk 3

3.1 Energie

Het valt ondernemingsvereniging VOC op dat de gemeente de optie wind verder willen gaan verkennen. Dit sluit aan wat de ambtenaar aangaf, namelijk dat zon in principe 'vol' zit tot in ieder geval 2030 (RES 1.0). Echter staat er in het plan dat 46 van de 112 GWh aan zon vergund of gerealiseerd is. Dit sluit dus weer niet aan bij het verhaal waarom worden parken die al in een ver stadium zijn tegengehouden?

Reactie gemeente:

Door de Provincie Overijssel is, als het gaat om zonneparken op landbouwgrond, op de "pauzeknop" gedrukt. Dit betekent dat alleen die parken, waarvoor nog tijdig een vergunning aangevraagd is, in behandeling worden genomen. Voor Steenwijkerland gaat het hierbij om één zonnepark ("De Hoop" in Blokzijl). Wanneer dit park wordt gerealiseerd is, rekening houdend met het gerealiseerde zonnepark in Wanneperveen én het in de realisatiefase verkerende zonnepark in Willemsoord, onze RES ambitie/bod, voor wat betreft zon op land, ingevuld.

Ondernemingsvereniging VOC zegt dat er wordt aangegeven dat het huidige RES bod niet voldoende is. Ondernemingsvereniging VOC is dus wel benieuwd met welk 'nieuw' bod Steenwijkerland komt voor de RES 2.0 en hoe jullie van plan zijn deze in te gaan vullen. Daarnaast zijn we ook benieuwd wanneer ze ontwikkelingen toestaan die de RES na 2030 gaan invullen.

Reactie gemeente:

De gemeente blijft vooralsnog uitgaan van de invulling van ons huidige RES bod. Waarbij wij ons totale bod inmiddels opgesplitst hebben in "zon" en "wind".

Wellicht zal in de toekomst het RES bod bij gesteld (moeten) worden. E.e.a. zal afhankelijk zijn van de ambities, regio afspraken én de mogelijkheden, die de gemeente nog in ons gebied heeft voor opwek van duurzame energie.

Ondernemingsvereniging VOC schrijft het volgende: Ook wordt er bij de doelstellingen/afspraken gesproken over het ondersteunen van energie coöperaties. Ik zou benieuwd zijn of dit geldt voor energie coöperaties die volledig lokaal opereren of ook voor het samenwerken met een 'grotere' ontwikkelaar.

Reactie gemeente:

Dit geldt alleen voor de plaatselijke energiecorporaties: de zes lokale corporaties én de gemeente breed opererende energiecorporatie (Steenergie).

Bestuur dorpsbelang Belt-Schutsloot / persoonlijke titel indiener: Er staat een bovengemiddelde inspanning rond groen gas. Dat is een voornemen dat hoge investeringen vereist (voor betrokken agrarische bedrijven en subsidieverstrekkers) en dient goed inpasbaar te zijn in voornemens rond Vitaal Platteland en het Overijssels Programma Landelijk Gebied (OPLG). Er staat dat Steenwijkerland hier een bovengemiddelde inspanning wil doen. Ik doe de suggestie die eerste goed te verkennen en ook te zien in het licht van het OPLG.

Reactie gemeente:

In de voorgenomen verkenning is afstemming met OPLG een gegeven. Uw suggestie wordt overgenomen. Er wordt toegevoegd aan het plan dat groen gas goed inpasbaar dient te zijn.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland heeft over Biomassa de volgende vraag: Hoeveel biomassa heeft Steenwijkerland? Niet overschatten. Dit niet als zo grote oplossing gebruiken!

Reactie gemeente:

De hoeveelheid biomassa in de gemeente wordt op dit moment onderzocht. Mocht dit leiden tot nieuwe inzichten dan kan dit worden verwerkt in de structurele actualisatie van dit klimaat- en duurzaamheidsplan en onderliggende beleidsdocumenten.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland schrijft nog een aanbeveling: Volg de zonneladder. Meer zon op daken – sterker op inzetten bij grote daken en industrie.

Reactie gemeente:

Op pagina 11 onder het kopje Duurzame opwekking staat genoemd “Voor de landschappelijke inpassing is in het beleidskader aansluiting gezocht bij de handreiking zonnevelden van de provincie Overijssel”. In dit beleidskader wordt de zonneladder gehanteerd.

Businessclub Steenwijkerland doet de volgende suggestie: We onderzoeken energiehubs voor energieopslag en balanceren van het elektriciteitsnet. Deze doelstelling niet in 2025, maar in 2024 realiseren.

Reactie gemeente:

Om de doelstelling in 2025 te halen, moet er gestart worden in 2024 met realisatie. De doelstelling kan daarom niet verplaatst naar 2024 worden.

Business Club Steenwijkerland schrijft een aanbeveling: Bij doelstellingen zou je ook iets kunnen noemen over het lokaal bij elkaar brengen van vraag en aanbod qua elektriciteit. Grote opwek in de buurt van grote gebruikers, zodat er minder transportcapaciteit nodig is en/of met directe lijnen gewerkt kan worden.

Reactie gemeente:

Op pagina 9 van het document wordt al beschreven dat er een Robuust energiesysteem nodig is, waarin vraag en aanbod op elkaar aansluit. Dit kan bijvoorbeeld door energieopslag of smart-grid-oplossingen. Dit zou toegepast kunnen worden bij grote gebruikers. Uw suggestie is al opgenomen in het plan door deze doelstelling.

Tot slot schrijft de businessclub over duurzame energie: Pro actieve houding, regie in eigen hand, samenwerking met lokale energie coöperaties m.b.t. opwek hernieuwbare energie. 100% lokaal eigendom en daar waar mogelijke meervoudige functies combineren.

Reactie gemeente:

De gemeente vindt deze uitgangspunten ook belangrijk, deze uitgangspunten zijn opgenomen in onderliggend beleid op het gebied van duurzame energie.

3.2 Duurzame Mobiliteit

Businessclub Steenwijkerland schrijft: Veilige fietsroutes (zeker op de bedrijventerreinen) zien wij nu niet terug in het plan. Dit helpt echter wel om de doelstellingen mbt fietsen (woon-werk) te realiseren.

Reactie gemeente:

Op pagina 18 staat als doelstelling; We verbeteren fietsinfrastructuur in en tussen de kernen, alsmede het ontwikkelen van kwalitatieve fietsstallingen met laadvoorzieningen voor e-bikes (Fietsplan Steenwijkerland, 2023). Deze doelstelling focust zich op de gehele gemeente en dus ook op bedrijventerreinen.

Businessclub Steenwijkerland schrijft een aanbeveling: Laadpalen vrachtwagens (snel) specificeren in 2025 of 2030.

Reactie gemeente:

Het plaatsen van laadpalen staat als specifieke doelstelling voor 2025.

Businessclub Steenwijkerland schrijft: Ondernemers die groot materieel moeten elektrificeren hebben belang bij snellaadpunten (elektrisch en/of waterstof), daarvoor willen zij niet afhankelijk zijn van netbeheerder, maar regie hiervoor in eigen hand houden.

Reactie gemeente:

Uw reactie is ter kennisgeving aangenomen.

3.3 Circulair

NMPS Schrijft: "Minimaal 20% van het voedsel in de gemeentelijke organisatie is regionaal geproduceerd of ingekocht (Deal Overijssel 'Eten uit de regio', ondertekend door Steenwijkerland)." Dat is nog maar heel weinig. En hoe kunnen alle burgers gestimuleerd worden lokale producten in te kopen?

Reactie gemeente:

Uw vraag gaat over de Deal 'Eten uit de regio' van de provincie Overijssel, die ondertekend is door de gemeente Steenwijkerland. De doelstelling vanuit deze deal is overgenomen uit eerder vastgesteld beleid. Bij het herzien van deze deal kan dit mogelijk aangepast worden, maar kunnen wij hier op dit moment nog geen uitspraken over doen.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland schrijft over circulariteit: Vreemd om deze zo specifiek te noemen. Koppel dit aan SDG 12: verantwoorde consumptie en productie. Daaronder kan dan circulariteit vallen.

Reactie gemeente:

In hoofdstuk 1, pagina 5 worden de verbonden SDG-doelen benoemd. Uw suggestie voor het aanpassen van de naam 'circulariteit' neemt de gemeente daarom niet over.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland schrijft het volgende over gedragsverandering: De gedragsveranderingen bij mensen bevorderen door ondersteuning levensloopverlenging producten en zinloos vervangen en/of consumeren meer onder de aandacht te brengen

Reactie gemeente:

De gemeente stimuleert gedragsverandering bij inwoners door onder andere het faciliteren van een circulair ambachtscentrum, beschreven op pagina 20 van het document.

Businessclub Steenwijkerland geeft aan: Blz. 20 'circulair en duurzaam inkopen'. Er zijn als keuzes gemaakt: Circulariteit en Social Return hebben de prioriteit.

Reactie gemeente:

Het klopt dat in werksessies hier al keuzes over zijn gemaakt. Als dit plan is vastgesteld zal dit ook aangepast worden in het Klimaat- en Duurzaamheidsambities.

Ook schrijft Businessclub Steenwijkerland over 'afval en grondstoffen van gemeentelijke organisatie': Er hoeft niet meer te worden gezocht naar methodes om deze stromen weer als grondstof te kunnen gebruiken. De uitdaging is vooral om deze gesloten kringloop continu in stand te houden met alle partners die erbij betrokken zijn. Wetende dat een circulair gesloten kringloop prijstechnisch anders in elkaar zit.

Reactie gemeente:

Bedankt voor de goede toevoeging. Uw toevoeging wordt verwerkt. Er wordt toegevoegd dat er ook gekeken moet worden naar nieuwe businesscases om een circulair gesloten kringloop haalbaar te maken.

We stellen een actieplan op voor circulair ondernemend Steenwijkerland om lokale en regionale samenwerking voor circulaire innovatie stimuleren (Grondstoffenplan 2021-2025).

Doe dit niet in 2025, maar al in 2024. Het concept plan ligt er immers al.

Reactie gemeente;

2025 kan als jaar gezien worden dat het plan af moet zijn. Dit betekent dat er in 2024 aan doorgewerkt blijft worden.

We onderzoeken groene reststromen (uit in eerste instantie Weerribben, wellicht ook Wieden) om branden van vrijkomend maaisel bij natuurbeheer te voorkomen, en deze groene grondstoffen te verwerken tot hoogwaardige Weerribben potgrond.

(initiatief van Staatsbosbeheer, Gemeente, Hanekamp, Vereniging van de rietsnijders en Hellinga)

Reactie gemeente:

Er is toegevoegd aan het plan dat naast de verkenning via Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe ook met andere partijen wordt gewerkt aan het verwerken van reststromen naar hoogwaardige producten.

3.4 Klimaatadaptatie

Natuurmonumenten schrijft het volgende over hoofdstuk 3:

3.4 klimaatadaptie, 2e alinea: Hier benoemen ze het NP gebied wel als onderdeel van de gemeente Steenwijkerland, waarom ook niet in het eerste hoofdstuk? Daar zou je juist de goede samenwerking moeten zoeken, omdat vanuit alle doelen noodzakelijk gaat zijn (niet allen vanuit klimaatadaptatie).

Reactie gemeente:

Het klopt dat het Nationaal Park Weerribben Wieden wordt benoemd in hoofdstuk 3.4. Dit hoofdstuk is gebaseerd op al vastgesteld beleid vanuit de LAS/LUA. Echter liggen de hoger liggende opgaves

van de natuurgebieden bij Regie op Vitaal Platteland en bij de terrein beherende organisaties zoals de stichting Weerribben Wieden. Uiteraard is er een nauwe samenwerking tussen de stichting en de gemeente.

Natuurmonumenten: Pag. 23 laatste alinea: Allerlei overheidsinstellingen werken in de regio samen aan regionale adaptatie strategieën, maar de TBO 's zijn hier geen onderdeel van, terwijl 1/3 deel van de gemeente Steenwijkerland N2000 gebied is... Waarom is hiervoor gekozen?

Reactie gemeente:

Terrein Beherende Organisaties zijn en worden door de werkregio Fluvius (regionaal) en ook lokaal meegenomen in het maken en uitvoeren van de adaptatie strategie (zie pagina 9 van de Lokale Adaptatie Strategie). Bij het participatieproces van de LAS/LUA zijn er verschillende terrein beherende organisaties betrokken geweest. De terrein beherende organisaties zijn opgenomen en benoemd in de stakeholdersagenda van de regionale uitvoeringsagenda die voortkomt uit de Regionale Adaptatie Strategie. Deze is vastgesteld door het college.

Natuurmonumenten: Pag. 24 bullet adaptief landelijk gebied: Kansen en kwetsbaarheden agenderen bij relevante netwerken. Hoe is de samenwerking met de TBO 's? Natuurmonumenten en SBB (gezamenlijk 10.000 hectare aan natuurgebied)

Reactie gemeente:

Er is een werkgroep genaamd PPLG (Provinciaal Programma Landelijk Gebied). Hierin ligt de focus op het behouden en versterken van een leefbaar platteland en het benutten van economische kansen voor boeren en bewoners. Hierin worden de terrein beherende organisaties ook aangehaakt.

Businessclub Steenwijkerland: De doelstellingen hebben voor betrekking op nieuwe ontwikkelingen en bewustwording. Hoe gaan we om met de bestaande omgeving die niet meer voldoet door het veranderende klimaat? Bijvoorbeeld de bedrijventerreinen. Dit missen wij niet in het plan

Reactie gemeente:

Op pagina 26 van het document wordt beschreven hoe wij omgaan met zowel nieuwe ontwikkelingen en bestaande gebieden. Hieronder vallen bedrijventerreinen.

3.5 Biodiversiteit

Bestuur dorpsbelang Belt-Schutsloot / persoonlijke titel indiener: Tekst geeft aan dat Steenwijkerland in 2050 natuur inclusief is. O.a. worden de graslanden genoemd. Onduidelijk is of de agrarische gebieden hiertoe behoren. Relevant is om dit explicieter op te schrijven en af te stemmen met opgave in kader van Vitaal Platteland. In dit verband zijn ecosysteemdiensten relevant als aanvullend verdienmodel voor de agrarische ondernemers. Ook hier dus aandacht voor afstemming met ambitie rond Vitaal Platteland en het Overijssels Programma Landelijk Gebied. Via de Stichting NP Weerribben - Wieden is er ook een link tussen gemeentelijk beleid en ecologie. Veel hangt samen met het waterbeheer en dat treft alle activiteiten van boeren, burgers en natuurbeheerders. Misschien ook deze relatie iets explicieter maken. Nu ligt in de praktijk de nadruk op de economie van het NP. In dit hoofdstuk veel over de Europese en Nationale kaders, maar relatief weinig over welke invulling Steenwijkerland eraan wil geven. Wat er nu staat is wel heel vrijblijvend.

Reactie gemeente:

De reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.

Businessclub Steenwijkerland: Ondernemers worden gestimuleerd om biodiversiteit rondom hun bedrijf te verbeteren (NIEUW). Bij (her)inrichting worden bedrijventerreinen vergroend en verduurzaamd (NIEUW). Voor beide doelstellingen is het belangrijk dat er een soort 'beeldboek' wordt opgesteld. Als we maatregelen doorvoeren, welke zouden dat dan moeten zijn om het gewenste effect te bereiken? Op deze manier realiseren we gezamenlijk (publiek/privaat) de gewenste (beeld)kwaliteit). Ook moet er goed over het beheer nagedacht worden.

Reactie gemeente:

Over specifieke maatregelen die bij de genoemde doelstelling horen, worden niet opgenomen in dit document. Wel worden deze maatregelen meegenomen in bijvoorbeeld de LIOR. Welke als 'beeldboek' gebruikt kan worden voor de inrichting van de openbare ruimte.

Het verwaarden van groene reststromen wordt al gedaan. Wees hier ook trots op en draag dit uit als goed voorbeeld.

Reactie gemeente:

Het verwaarden van groene reststromen vind inderdaad al plaats in de gemeente. Dit is alleen op het gebied van biodiversiteit nog geen harde doelstelling/ambitie van de gemeente. Daarom is die als nieuw opgenomen in dit document.

Hoofdstuk 4:

Pag. 34:

Gemeente heeft een voorbeeldrol als het gaat om duurzaamheid, dat ze zelf ook "vanuit de opgave 'Gemeente als goede voorbeeld' gaan we het volgende doen..."

Dan moet je ook de voorbeeldrol durven pakken als het gaat om de formulering van doelstellingen en dit niet op de lange baan schuiven.

Wil je echt een duurzame gemeente worden, dan moet je durf tonen die ons inziens verder gaat dan collectieve moestuinen en deelmobiliteit.

Reactie gemeente:

De gemeente vindt het ook erg belangrijk om een voorbeeldrol in te nemen. Echter blijft dit document zich richten op ambities. We verduurzamen zoveel mogelijk onze organisatie en we willen inwoners inspireren en stimuleren om dit ook te doen.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland schrijft het volgende over het benoemen van de stichting in het Klimaat- en Duurzaamheidsplan:

Als je SDS wilt noemen speel dan in op de kwaliteiten, de afspraken, de praktijk.. Verhaal van G1000 hoeft er niet zo specifiek in, dat is ondertussen wel bekend. Bij 4.5 "betrokkene en actieve bewoners" is prima!

Zwerfafval wordt genoemd, maar elektriciteit niet. Jammer. Paraaf 4.1: Niet zo breed, niet op al die beleidsterreinen.

Reactie gemeente:

De gemeente is het eens dat in paraaf 4.1 de stichting heel breed wordt neergezet in het samenwerkingsverband. De gemeente verwijdt deze zin om verwarring te voorkomen.

Pagina 36: Een veerkrachtige lokale economie:

We missen hier het onderwerp netcongestie. Dit is echter wat ons betreft het onderwerp wat het meeste prioriteit zou moeten krijgen.

Reactie gemeente:

In het kader van netcongestie hebben we inmiddels structureel overleg met de netbeheerders over de verschillende ontwikkelingen in de gemeente met een substantiële energievraag.

Het gaat nu vooral om faciliteren en stimuleren en het opstellen van plannen. Wil de gemeente ook daadwerkelijk aanjagen/versnellen door de ondernemers financieel te ondersteunen bij maatregelen die voor hen niet direct rendabel zijn? Denk hierbij aan vergroenen en/of klimaatbestendiger maken van private kavels?

Reactie gemeente:

Door het opstellen van deze doelen en ambities kan het zo zijn dat er extra budgetten aangevraagd moeten worden in de toekomst. Dit moet eerst verder onderzocht worden en kunnen hier op dit moment geen uitspraken over worden gedaan.

Bijlage:

Reacties omtrent uitvoeringsmaatregelen en/of gericht op het landelijke gebied. Op deze binnengekomen reacties wordt in reactie 1 en 2 antwoord gegeven.

Natuurmonumenten:

Algemeen:

Voor een klimaat – en duurzaamheidsplan zit er weinig ambitie voor robuuste klimaatdoelen. De uitstraling van het stuk is dat de gemeente zich wil focussen op wat er in de dorpen binnen de gemeentegrenzen mogelijk is en het vermijdt de moeilijke onderwerpen zoveel mogelijk. Je merkt dat de onderwerpen als landbouw/stikstof/woningbouw bewust worden gemeden.

Het Nationaal Park omvat 1/3 van het oppervlak van de gemeente, eigenlijk kan je niet om dit deel van de gemeente heen, het zijn de longen van Gemeente Steenwijkerland, het één groot klimaatbuffer! Om het N2000 gebied dan niet mee te nemen in dit plan vinden wij onbegrijpelijk. Ook al zijn de richtlijnen Europees of landelijke bepaald het daarom juist belangrijk om te zorgen dat er ecologische verbindingen zijn om zo natuur niet te isoleren, maar juist met elkaar te verbinden. Voor die ecologische verbindingen zouden duidelijk richtlijnen en ambities in het plan moeten worden genoemd, zodat dit de natuur versterkt ook naar de omliggende gemeentes met (Europese of landelijke) natuurdoelen. Kijk over je gemeentegrens heen als het op klimaat en duurzaamheid aan komt!

Er zijn geen ambities opgenomen voor de opgave een toekomstbestendig buitengebied voor landbouw, natuur en recreatie. Wat vreemd is vanuit de gemeente gezien, hier moet duidelijk beleid op komen, zodat de men weet waar zij aan toe zijn.

Natuurmonumenten heeft ook feedback per hoofdstuk opgesteld.

Op Pag. 33 §4.5 “Iedereen is nodig om Steenwijkerland klimaatbestendig en – neutraal te maken. Alleen al voor klimaatadaptatie is het essentieel, daar 50-70% van het oppervlak in bebouwd gebied op private gronden ligt, maar ook om de doelstellingen voor de andere duurzaamheidsthema's te halen hebben we een actieve inzet van onze bewoners nodig.”

Zijn de TBO's als partner ook betrokken bij dit Klimaatplan? Wat logisch zou zijn, aangezien er behoorlijk wat expertise op het gebied van klimaat en duurzaamheid bij de TBO's aanwezig is.

Opmerking over Hoofdstuk 2: Alles in dit hoofdstuk is gericht op duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie, maar er is geen enkele link gelegd met het grote groene hart (De Wieden en Weerribben) om hierin samen te zorgen voor verbindingzones met groene en blauwe dooradering. Waarom niet?

3.5 Biodiversiteit

In dit stuk is nu alleen aandacht voor natuurverbetering in de bebouwde kom. 1 van de factoren dat biodiversiteit af neemt is door isolatie van natuurgebieden, dan moet je dat hier dus niet doen! Juist aan elkaar koppelen alle natuur, in stad, dorp, landbouwgebied en natuurgebied.

Robuuste natuur creëren door groene en blauwe verbindingzones aan te leggen tussen steden en dorpen met het natura 2000 gebied De Wieden en de Weerribben, zorgen voor meer draagkracht van de natuur en een sterker ecosysteem en minder isolatie van populaties.

Waarom is er voor gekozen om dit niet samen te pakken in dit stuk? Hierdoor zou de totale biodiversiteit zoveel meer toenemen!

Pag. 27: Alle Europese en landelijke richtlijnen worden hier beschreven alsof het los staat van de gemeentelijke politiek, terwijl er een heel groot en uniek Natura 2000 gebied binnen de gemeentegrenzen ligt. In het beleid dat de gemeente nu uitzet vind je hier niks van terug.

Hoe zorgen we als gemeente dat we deze Europese en landelijke richtlijnen gaan behalen, met name omdat de gemeente in 2050 ook toekomstbestendig wil zijn. En een robuust groot goed werkend natuurgebied zorgt uiteindelijk ook voor economische welvaart in de regio, naast een hogere biodiversiteit en menselijk welbevinden. Qua doelstellingen voor dit hoofdstuk kan de gemeente veel onderzoeksresultaten opvragen bij de TBO 's.

Hoofdstuk 4

Pag. 32

“Bij het landelijk gebied gaat het om de landelijke omgeving buiten de bebouwde omgeving, waarin een goede balans nodig is tussen agrifood, natuur en het watersysteem. In het landelijk gebied zijn de gevolgen van klimaatverandering duidelijk zichtbaar en voelbaar. Naast wateroverlast is het de vraag of er in tijden van droogte nog voldoende schoon zoetwater beschikbaar is. Ook is er door extreem weer in sommige delen sprake van bodemdaling. Naast de gevolgen van het veranderende klimaat vormt stikstofdepositie in- en rond het Natura2000 gebieden ook een belangrijk aandachtspunt. Vanuit deze opgave werken we aan een toekomstbestendig buitengebied voor landbouw, natuur en recreatie.

Voor deze opgave zijn geen duurzaamheidsambities geformuleerd op verzoek van de raad. Wel is deze opgave opgenomen, zodat bij een volgende herijking eventuele ambities geïntegreerd kunnen worden.”

Waarom wordt hiervoor gekozen? Op alle andere vlakken zijn er wel ambities opgenomen. Het feit dat de gemeente geen ambitie wil uitspreken in haar duurzaamheidsplan over zo'n belangrijk thema, getuigt van weinig durf in de Gemeenteraad van Steenwijkerland.

Ten behoeve van het streven naar herstel van de biodiversiteit is het van belang dat de gemeente een gefaseerd maaibeleid voert, zowel in het buitengebied als in de bebouwde kom. Dat houdt in dat niet alles in één keer wordt gemaaid, maar dat er op, voor met name insecten overbrugbare afstanden, stukken vegetatie overeind blijven staan, waar ze nectar kunnen vinden en kunnen zorgen voor bestuiving van, resp. zaadvorming bij, daar aanwezige planten. Bij een volgende maaironde kunnen deze stukken dan wel meegenomen worden en andere plekken overgeslagen. Voor andere dieren kunnen deze ongemaaide stukken bijvoorbeeld een schuilplek bieden tegen predatoren.

Verder willen we er nog de nadruk op leggen dat het ook dringend gewenst is om voor beplantingen zoveel mogelijk te kiezen voor hier inheemse soorten, zodat ook de vanouds hier thuis horende fauna weer de bij hen passende voedselbronnen, waardplanten, nestelgelegenheid, e.a., kan vinden.

NMPS heeft een algemene opmerking:

Fijn dat de gemeente zich wil inzetten voor een gezond ecosysteem, voor het behoud van onze lokale flora en fauna, het herstellen van ecosystemen en het bevorderen van natuurlijke habitats binnen onze gemeente.

Heel belangrijk hiervoor is dat de stikstofdepositie omlaag moet. De gemeente moet dan geen bouwvergunningen verstrekken aan veehouderijen om verder te kunnen uitbreiden en meer stikstof te produceren.

Als de gemeente het stikstofbeleid overlaat aan de provincie kan dit negatief uitpakken voor de natuur en de biodiversiteit. Help de boeren om een omslag te maken naar minder uitstoot in plaats van meer uitstoot van stikstof.

U wilt levende tuinen stimuleren. Dat is heel mooi. Helaas kunt u mensen niet dwingen om tegels te wippen. Misschien is het mogelijk om bij nieuwbouw in een gemeentelijke verordening vast te leggen welk percentage van een tuin bestraat mag worden.

Egels zijn natuurlijke bestrijders van schadelijke beesten als rupsen, slakken en maden. Zij zorgen voor een natuurlijk evenwicht in uw tuin zonder het gebruik van insectenverdelgers. Het allerbelangrijkst wat je voor een

egel kunt doen in de eigen tuin is een egelsnelweg aanleggen: een gat van 13x13 cm in jouw hek of schutting. De gemeente kan dit stimuleren.

In de plannen kan ik niets terugvinden over het aanleggen van wadi's. Dit biedt een extra oplossing voor droge en natte periodes en brengt meer biodiversiteit met zich mee. Wadi staat in Nederland voor Water Afvoer Drainage en Infiltratie, of waterafvoer door infiltratie. Het is een verdiept deel of ondiepe greppel, die zowel in droge als natte periodes voordelen heeft in de tuin of plantsoen. In natte periodes zorgt het ervoor dat het regenwater naar een specifieke plek kan in de tuin of plantsoen en er minder van in het riool terecht komt. In droge periodes vult het nog langere tijd het grondwaterpeil aan. Vanwege deze voordelen worden ze ook steeds vaker aangelegd in de openbare leefomgeving.

Verder heeft de NMPS nog een aantal opmerkingen:

Er zijn diverse roestplekken van vogels in de gemeente. Kunnen deze niet beschermd worden? Het NMPS, KNNV, IVN, SBB en Natuurmonumenten kunnen u deze wel meedelen. Zelf weten wij een plek in de gemeente waar de roestplekken van ransuilen in dezelfde straat al twee keer vernietigd zijn. Toch hebben de ransuilen nog een plek kunnen vinden in deze straat. Voor hoelang zal dat zijn? Voor de bomen waar ze in verblijven, is geen kapvergunning nodig. Kan de gemeente hierover geen afspraken maken met de bewoners. Het adres kunt u navragen bij ondergetekende of bij de vogelwerkgroep van het IVN.

Voedselbossen dragen op een bijzondere manier bij aan biodiversiteit en zijn leuk en leerzaam voor iedereen.

Beplantingen in de gemeente alleen van inheemse plantensoorten. Die hebben een functie in het ecosysteem. Exoten voegen weinig tot niets toe en kunnen zelfs kwalijke bijeffecten hebben en veel belangrijkere soorten verdringen.

Overschakelen van veeteelt naar plantaardige producten, alternatieve eiwitten: hoe wordt dat verwezenlijkt? Gaat de gemeente voorlichting geven?

Vuurwerk: paniek onder dieren, smeerboel en kans op lichamelijk letsel. Een algeheel verbod van verkoop en afsteken is noodzakelijk, zeker in en rondom de natuurgebieden.

3.5 Biodiversiteit pagina 26

“De aanwezigheid van een gezond functionerend ecosysteem in de kernen van Steenwijkerland, met ruimte voor water en groen heeft veel positieve effecten. Het draagt bij aan geluidsisolatie, vermindering van luchtvervuiling, verbetering van de waterbergingscapaciteit, vastgoedwaarde stijging, bestuiven van gewassen, beperken van plaaginsecten, verminderen van hitte, koolstofbinding (CO₂) en meer biodiversiteit.

Ecologisch kwalitatief groen en water: Veel verschillende soorten en typen (inheems) groen in de stad zorgen voor een hogere soortenrijkdom.”

Dat mag dan mooi zijn, maar de intrinsieke waarde van planten en dieren telt ook mee. Verkeerde maaidata bijvoorbeeld kan zomaar een hele populatie vlinders uitroeien. Men wil het altijd “netjes” hebben, maar waar kunnen insecten overleven als alles één of enkele keren per jaar helemaal plat gemaaid wordt?

Hoe staan we ervoor in Steenwijkerland? Pag. 28:

“De laatste jaren is ingezet op het behouden en versterken van de insectenstand, door het invoeren van ecologisch beheer van bermen en graslanden”.

Daar heb ik nog weinig van gezien. Er mankeerde nogal wat aan het beheer van bermen. Ook worden er regelmatig complete houtsingels gekapt. Die “blijve berm” is maar een heel klein deel. Het zou mooi zijn als alle bermen blij worden. In de omgeving van Oldemarkt, Ossenzijl enz. is het helemaal fout.

Specifieke opmerkingen over maaibeheer:

Is extensief maaibeheer mogelijk ? Extensief maaibeheer biedt alleen maar voordelen zelfs voor de gemeentekas. Extensief maaibeheer betekent dat het gras op het juiste tijdstip van het jaar gemaaid wordt. Er wordt rekening gehouden met de aanwezige plantensoorten en of ze al zaad gevormd hebben voor het volgende jaar. Met aangepast materiaal wordt bodemschade voorkomen en wordt het maaisel afgevoerd om 'verrijking' te voorkomen. Op termijn creëert dit mooie bloemrijke graslanden met een hoge biodiversiteit én een mooi uitzicht.

Voordelen van extensief maaibeheer

Meer biodiversiteit Er ontstaat op deze manier een grotere bloemenrijkdom zonder dat er zaadmengsels aangekocht hoeven te worden. Deze bloeiende soorten bieden een geschikt leefgebied voor allerlei dieren, waaronder veel verschillende insecten. Deze insecten trekken op hun beurt ook veel verschillende vogels aan.

Betere bescherming van de bodem

Extensief maaibeheer zorgt verder voor een betere bescherming van de bodem, oogt natuurlijker en is op diverse vlakken kostenefficiënter."

Vaak zie ik dat bij het maaien beide bermen tegelijkertijd worden gemaaid. Is het mogelijk om bij het bermbeheer eerst de ene kant en later in de tijd de andere kant te maaien ? Hierdoor is niet gelijk alles kaal en heeft de fauna nog een leefgebied tot haar beschikking.

Is het mogelijk om bermen in te zaaien met bloemenmengsels die ieder jaar terugkomen. Het komt de biodiversiteit ten goede en het maakt het landschap aantrekkelijker voor mens en dier. Zo zijn er passende bloemenmengsels in de handel gemeente in met karakteristieke gebiedseigen flora en afgestemd op de lokale bodemeigenschappen.

Tussen Ossenzijl en Oldemarkt is een fietspad waar overdag veel gebruik van wordt gemaakt. 's Avonds en 's nachts wordt daar niet of nauwelijks gefietst. Het is jammer dat dan over dat hele traject de verlichting voor niks blijft branden. Kan deze verlichting niet mbv bewegingssensoren aan gaan en na een bepaalde tijd weer uit ? Waarschijnlijk speelt dit op meerdere plaatsen in de gemeente.

Het NMPS wil graag regelmatig overleg met de gemeente over duurzaamheid.

Stichting Duurzaam Steenwijkerland: CO2 reductieplan: Bedrijven moeten een CO2 reductieplan hebben. Heeft de gemeente er zicht op? Zijn die er? Loopt het volgens de plannen?

Stichting Duurzaam Steenwijkerland schrijft het volgende over bedrijven: Wenselijk zou zijn om bijvoorbeeld via de omgevingsvisie en plannen heldere kader te scheppen om voor welke bedrijven wij hier wel/niet wenselijk achten. Bij vergunningen disclaimer op duurzaam, klimaat

Stichting duurzaam Steenwijkerland vindt dat energie besparen weliswaar een mooie gedachte is, maar niet reëel. Door groeiend aantal inwoners en elektrificatie zullen wij in toekomst steeds meer stroom nodig hebben. Daarbij is de vraag vanuit de stichting hoe wij vermindering van energieverbruik per inwoner zichtbaar kunnen maken?

Bestuur dorpsbelang Belt-Schutsloot / persoonlijke titel indiener: er liggen kansen om bijvoorbeeld de reststromen van het NP WW in te zetten voor de (biologische) landbouw binnen de gemeente, maar ook daarbuiten. Naast gebruik van riet als dakbedekking kan ook de reststromen van de rietteelt goed ingezet worden als duurzame grondstof in de bouw. Stimuleren van biobased bouwen, zoals genoemd, zou ik in meer

verplichtende vorm voorschrijven voor in ieder geval de recreatiesector en streven naar maximaal gebruik in de woning- en utiliteitsbouw. Dit laatste vereist actieve voorlichting, duidelijke kaders en financiële stimulans.

Met de Business Club Steenwijkerland worden de reststromen per bedrijf in beeld gebracht (1) en vervolgens wordt gekeken hoe deze reststromen beter benut kunnen worden (2). Hiervoor wordt in 2024 o.a. een symbiose track georganiseerd en kunnen ondernemers deelnemen aan een circo-track.